Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

La Sala

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector nord-est del terme municipal. Parròquia de Sant Cugat del Racó.
Emplaçament	Ctra de Viver (BV-4235) al km 3,3 camí direcció sud i seguir les indicacions dels rètols cap a l'Estruch. Poc abans d'arribar a aquesta masia camí direcció NW que passa per les ruïnes de St Pere de l'Alou. Després de les ruïnes uns 800 m.
Alçada:	475

Coordenades:

Latitud:	41.91441
Longitud:	1.82199
UTM Est (X):	402309
UTM Nord (Y):	4640944

Classificació

Número de fitxa	08141 - 360
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 94.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell 4. Ambiental. Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb el núm. 82.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada

Titular: 08140A007000350000IJ

Fitxes associades:

Tines de la Sala
Trull del Pla de Sant Pere 1 i escales del “Convent”
Balma de la Sala
El Soler

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dc., 07/07/2021 - 09:30

Descripció

Petita masia o casa de pagès emplaçada en una esplanada entre el Serrat de Sant Pere i el torrent de Casolius. Consta d’un cos residencial de planta rectangular força allargada (amb planta baixa més un pis i golfes) i també té un cobert situat al nord, actualment en ruïnes.

La casa ha estat construïda en dues fases. La part originària es troba al sud, era més o menys de planta quadrada i, a principis de segle XX, s’allargà cap al nord-est amb un cos lleugerament més alt. La façana principal, encarada vers el sud-oest, té una composició irregular, amb un petit portal adovellat que ha estat arrebossat amb ciment, tres finestres i un balcó. La majoria de les finestres són emmarcades amb maó. En la resta de façanes pràcticament no hi ha obertures. Pel que fa al cos adossat, en la seva façana nord-est presenta una composició més regular en base a tres eixos d’obertures, amb les finestres emmarcades amb pedra carejada. Actualment aquesta ha esdevingut la façana principal, amb una escala central que condueix a una porta que dóna a la primera planta. En un dels costats té una cambra oberta i amb volta que forma una mena de porxo. El parament d’aquesta façana és a pedra vista, i s’hi detecten algunes pedres de color blanquinós que deuen ser les que es van agafar de les ruïnes de Sant Pere de l’Alou.

Pel que fa al cobert, conserva la boca d’un antic forn de pa. Això podria fer pensar que, tal vegada, originàriament havia acollit un primitiu habitatge.

Observacions:

Informació oral facilitada per Maria Estruch

Història

Vora la masia hi trobem dues tines excavades a la roca d’època medieval i reutilitzades en època moderna, fet que indica que el lloc ja era ocupat des d’èpoques reculades. Molt a prop hi ha també una gran balma, però no s’hi detecten indicis que hagués estat aprofitada com a habitatge troglodític, com sí que succeeix en altres balmes properes. Segons informacions orals, antigament la propietat era d’unes monges. En aquest sentit, és interessant el fet que uns 300 m a l’est, vora el trull del Pla de Sant Pere 1, hi ha uns graons excavats a la roca en un indret que conserva el topònim de “El Convent”. Tanmateix, no coneixem cap notícia documental d’aquestes monges, i amb la desamortització la propietat hauria passat a la masia del Soler.

La construcció actual de la casa sembla una obra ja del segle XIX. Apareix documentada en el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862. És anomenada “La Sala”. Hi consta que és una casa que estava situada a 5 km del nucli de l’ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici de dos pisos

habitat constantment. Era una masoveria del Soler, i a principis del segle XX es va allargar amb el cos posterior. En aquesta obra es van emprar pedres procedents de les ruïnes de la capella de Sant Pere de l'Alou, coincidint amb el fet que a la masia del Soler es construí una nova capella de Sant Pere que substituí el culte de l'antiga. Durant el segle XX també es van fer reformes a la pallissa.

Bibliografia

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 94.EA

ESTRUCH SUBIRANA, Maria. "Sant Cugat del Racó o de Salou (Bages)", *Arrels* (blog internet)

PIÑERO, J. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs. Ajuntament de Navàs. Fitxa núm. RU. 56.

Enllaços d'interès:

Blog de Maria Estruch "Arrels"